Peace Education – Creating a Culture of Coexistence in the Classroom

6.11.2026

OPETTAJAT ILMAN RAJOJA

Kirkon Ulkomaanapu

OPETTAJAT ILMAN RAJOJA

Kirkon Ulkomaanapu

- Verkosto, yhteisö opetus- ja kasvatusalanammattilaisille
- Verkosto lähettää opettajia ja opetusalan asiantuntijoita kehitysyhteistyöhankkeisiin, joissa tarvitaan tukea opetuksen laadun vahvistamiseksi
- Vapaaehtoisemme kouluttavat, valmentavat ja mentoroivat paikallisia kollegoita – opettajia, opinto-ohjaajia ja muita opetussektorin toimijoita

FCA
Finn Church Aid
Because every person is valuable.
PHOTO: SHANTA NEPALI PRODUCTIONS – BAITADI, NEPAL

FCA Country Offices

Africa
1. Central African Republic
2. South Sudan
3. Uganda
4. Ethiopia
5. Kenya
6. Somalia

Middle East
7. Jordan
8. Syria
9. Israel and the Palestinian territories

Asia
10. Myanmar
11. Nepal

Europe
12. Ukraine
13. Finland

Other offices
14. Thailand
15. Americas (Washington DC/USA)

Mikä on haastava aihe koulussa?

Millaiset asiat/tilanteet koulussa/luokkahuoneessa tuntuvat hankalilta/niistä olisi helpompi vaieta.
Mieti muutama konkreettinen teema/aihe.

Keskustele pari minuuttia vierustoverin kanssa:

Millaisista asioista on vaikea keskustella oppilaiden kanssa?

Mihin on vaikea löytää ratkaisua ja ymmärrystä, miksi?

(Eettinen näkökulma, ei jaeta yksityiskohtia.)

Mitä ovat vaikeat aiheet?

- Politiikka, maailmankuva, arvot, katsomukset
- Kontekstisidonnaisia ja ajassa eläviä
- Muutokset yhteiskuntien arvoissa ja eri näkemysten valtavirtaisuudessa

- Erimielisyys siitä, miten jokin ongelma saataisiin ratkaistua, mutta myös se, mikä koko ongelman luonne on tai onko ongelmaa ylipäänsä olemassa

Vaikea ei sama kuin kiistanalainen

Haastavien aiheiden käsittely

Mihin nojautua tiukkojen keskusteluiden alkaessa?

Globaaleja aiheita voi käsitellä esim.

- ihmisoikeuslähtöisesti
- faktoihin nojaten, huom. kaikkea ei tarvitse tietää!
- humanitaarisen tilanteen kautta
- dialogin kautta, näkökulmia saa jakaa toista kunnioittaen

Ratkaisua ei tarvitse hakea vaan luoda avoimempaa, ihmisarvoista keskustelua aiheen ympärillä.

Kriittinen tietoisuus

Paulo Freire

Paulo Freiren työ korostaa oppijoiden tukemista epätasa-arvoisiin käytäntöihin ja heidän voimaannuttamistaan toimintaan.

Tietoisuustyössä on kolme ulottuvuutta:

- Kriittinen pohdinta (epäoikeudenmukaisuuden ymmärtäminen)
- Kriittinen motivaatio (muutoshalu)
- Kriittinen toiminta (rakentava vastaus)

Tunteet voimavarana

Koulutuksessa on välttämätöntä törmäyttää tieto ja syvät tarinat

Rauhankasvatus

KONFLIKTI

on normaalia.

- Konfliktit kuuluvat jokapäiväiseen elämäämme. Aina kun etumme, odotuksemme, tarpeemme tai tavoitteemme eivät toteudu kohtaamme konfliktin.

Väkivalta on yksi tapa käsitellä konfliktia.

Voimme kuitenkin valita olla käyttämättä väkivaltaa konfliktin ratkaisussa.

Konflikti voi johtaa väkivaltaan, jos:

- sitä ei käsitellä
- se jätetään huomiotta
- sitä käsitellään huonosti
- väkivalta on yhteiskunnassa hyväksyttävää

Väkivallaton vuorovaikutus Rosenbergin malli

1. Havainnot

Havaintoja tehdessä pyritään tarkkailemaan ja välttämään tulkintaa. Vältetään kritiikkiä ja pyritään puolueettomuuteen.

2. Tunteet

Tunteiden tunnistaminen voi olla vaikeaa mutta on tärkeää pyrkiä tunnistamaan millaisia tunteita vuorovaikutustilanne sinussa herättää. Miltä sinusta tuntuu?

3. Tarpeet

Millaisia tarpeita edellä mainitsemasi tunne herättää? Mitä sinä tarvitset?

4. Pyynnöt.

Esitä selkeä pyyntö edellisen kohdan tarpeen pohjalta.

Kuinka edellisen tilanteen tekisitte toisin?

1.Havainnot
2.Tunteet
3.Tarpeet
4. Pyynnöt

Entä alussa miettimänne omat tilanteet?

Rauhankasvatuksella rakentavampaan keskusteluun

Kouluilla merkittävä rooli muutokseen

Lapsille on annettava työkaluja rauhaa rakentavampaan keskusteluun

Vaikeista asioista puhuminen ja niiden kommentointi ei ole vain lapsen/nuoren vastuulla, koulu ja opettajat voivat auttaa

Keinoja haastavien aiheiden käsittelyyn

- Dialogi- ja vuorovaikutustaidot
  - Harjoittaa kuuntelemista ja kunnioittavaa keskustelua
  - Esim. erätauko menetelmä
- Tunnetaidot
  - Selkeyttää viestintää ja vahvistaa luottamusta
  - Tietoisuus omasta kehonkielestä: asento, katse, eleet
  - Harjoituksia, joissa kokeillaan avoimen ja sulkeutuneen kehon viestejä
  - Auttaa tunnistamaan, miten keho vaikuttaa turvallisuuden tunteeseen ja vuorovaikutukseen
- Draama- ja empatiaharjoitukset
  - Tarinallistaminen
- Kehonkieli-harjoitukset
  - Kuuntelu, parityöskentely, ryhmäkierrokset
- Rosenbergin konfliktinratkaisumalli (NVC)
  - Havainnot, tunteet, tarpeet, pyynnöt

Koulutusoppaat ja -materiaalit

OPETTAJAT ILMAN RAJOJA
Kirkon Ulkomaanapu

- Opettajat ilman rajoja -verkosto ja Kirkon Ulkomaanapu ovat julkaisseet maksuttomia koulutus- ja käsioppaita opetusalan ammattilaisten käyttöön

  - **Mielen hyvinvoinnin ja psykososiaalisen tuen koulutusopas** *(Mental Health and Psychosocial Support Training Manual)*
  - **Inklusiivisen opetuksen koulutusopas** *(Inclusive Education Manual)*
  - **Etäopetuksen ja digipedagogiikan koulutusopas** *(Distance Education & Digital Pedagogy Manual)*
  - **Rauhankasvatusopas** *(Peace Education Manual) – Tulossa myös suomenkielinen opas joulukuussa 2026*

Kaikki oppaat ja materiaalit: Julkaisut - Opettajat ilman rajoja

Palestiina ja Israel
ihmisoikeuskasvatuksen
keinoin

Palestiina ja Israel ihmisoikeuskasvatuksen keinoin -opetusmateriaali

- Materiaalin tavoitteena on lisätä kasvattajien ja opettajien tietoa Palestiinan ja Israelin tilanteesta, tarjota ihmisoikeusperustaista opetusmateriaalia teeman käsittelyyn ja rohkaista käsittelemään aihetta.

- Soveltuu erityisesti historian, yhteiskuntaopin, maantiedon, katsomusaineiden ja filosofian opetussuunnitelmiin sekä nuorten vapaa-ajan toimintaan.

- Tilaa maksuton materiaali täältä: Palestiina ja Israel ihmisoikeuskasvatuksen keinoin - Opettajat ilman rajoja

Materiaalin ovat tuottaneet Opettajat ilman rajoja ja EAPPI -verkostojen vapaaehtoiset

EAPPI Finland

OPETTAJAT ILMAN RAJOJA
Kirkon Ulkomaanapu

Changemaker - monipuolisia globaalikasvatuksen materiaaleja

MINÄ, ME & MAAILMA – RAUHANKASVATUSMATERIAALI NUORILLE

Minä, me & maailma

Rauhankasvatusmateriaali nuorille

Materiaali Sovinto-ohjelman nettisivuilla (linkki aukeaa uuteen ikkunaan)

Kaikki oppaat ja materiaalit: Materiaalit - Changemaker

KUA Kirkon Ulkomaanapu

OPETTAJAT ILMAN RAJOJA
Kirkon Ulkomaanapu

Kiitos

www.opettajatilmanrajoja.fi